

Algemene Inspectiedienst
*Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit*

Project Fruitteelt

2008

Onderzoek

In opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voerde de Algemene Inspectiedienst (AID) in 2008 een meting uit naar de naleving van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden bij fruitteeltbedrijven. Doel van deze meting was inzicht krijgen in de naleving van de gestelde voorschriften. De uitkomsten van deze nalevingsmeting vormen de basis voor de controles in de komende jaren.

Doelgroep

De Fruitteelt is aangemerkt als speerpuntdoelgroep, dat betekent dat aan deze sector meer controletijd wordt besteed. Dit komt omdat in de teelt van appel en peer gemiddeld 26 kilo en respectievelijk 35 kilo actieve stof per hectare wordt gebruikt. Daar komt bij dat de teelt vaak plaats vindt in gebieden met veel oppervlaktewater. Veel van de gebruikte middelen zijn schadelijk voor in het water levende organismen en kennen daarom voorschriften voor gebruik. Ook veroorzaakt de spuittechniek (zijwaarts spuiten) veel verwaaien van de vloeistof.

Controles

Bij 98 aselekt gekozen fruittelers vond controle plaats naar onderstaande zaken:

- Bewijs van vakbekwaamheid
- Gewasbeschermingsplan en registratie
- Zorgvuldigheid
- Hygiëneverordening
- Lozingenbesluit openteelt en veehouderij
- Voorhanden hebben en gebruiken gewasbeschermingsmiddelen

Bij iedere controle zijn in tweevoud gewasmonsters genomen die door het Rikilt in Wageningen zijn onderzocht op aanwezige resten van gewasbeschermingsmiddelen.

Resultaten nalevingsmeting

De naleving op de het gebied van de Hygiëneverordening, het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, zorgvuldigheid en vaklicentie is met een nalevingspercentage van 94 tot 98 procent hoog. De naleving van de voorschriften met betrekking tot het gewasbeschermingsplan en registratie is 65 procent. De naleving van de bepalingen omtrent het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen was matig, 64 procent. Het gaat dan om het gebruik van middelen in een teelt waarin dit niet is toegestaan of het niet volgens de gebruiksvorschriften toepassen van een middel.

Opvallend was dat er relatief vaak onregelmatigheden zijn aangetroffen in de teelt van pruimen en peren. Het betrof vooral het gebruik van schimmel- en insectenbestrijdingsmiddelen die voor de pruimenteelt geen toelating hebben. In de perenteelt werden vooral overtredingen geconstateerd met betrekking tot de gebruiksvorschriften ter bescherming van het oppervlaktewater bij gebruik van thiramhoudende middelen. Thiramhoudende middelen mogen niet gebruikt worden op percelen die grenzen aan watergangen, tenzij gebruik wordt gemaakt van een tunnelspuit of wanneer er op de rand van het rijpad een windscherm is geplaatst.

In totaal zijn in 2008 27 boeterapporten en veertien waarschuwingsbrieven uitgeschreven.

Controle op daadwerkelijk gebruik

Het daadwerkelijk gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is binnen deze nalevingsmeting niet gecontroleerd omdat hiervoor heterdaadcontroles nodig zijn. Uit de heterdaadcontroles die in 2008 zijn uitgevoerd, blijkt dat regelmatig wordt gespoten met standaardoppen terwijl driftreducerende venturidoppen vereist zijn. Ook houdt men zich niet altijd aan het voorschrift van éézijdige bespuiting van de laatste gewasrij. Naleving van de voorschriften is het hoogst op bedrijven waar windschermen langs alle watergangen aanwezig zijn.

Discussie over monsteruitslagen

De brede monsteranalyse die is toegepast, heeft als groot voordeel dat meer dan honderdvijftig stoffen kunnen worden gedetecteerd. Dit geeft de AID veel inzicht in het middelengebruik van telers. Wel leiden resultaten regelmatig tot discussie: is het lage gehalte van de aangetroffen niet-toegelaten stof bewust over het gewas gespoten? De controleur probeert altijd zoveel mogelijk oorzaken buiten het handelen van de teler om uit te sluiten voordat hij tot uitschrijven van een boeterapport overgaat. De veelgehoorde reden dat een stof door een niet goed gereinigde tank op het gewas terecht is gekomen, is in de meeste gevallen niet voldoende om een boete af te wenden. De teler is immers zelf verantwoordelijk voor het goed reinigen van de spuittank om te voorkomen dat er stoffen op een gewas terechtkomen waar die niet zijn toegelaten.

Conclusies

De naleving onder fruittelers verdient verbetering. Het gaat dan vooral om het juiste gebruik van middelen in teelten waarin het middel is toegelaten en het beschikken over een tunnelspuit of windsingel wanneer dat is vereist. Daar liggen ook de grootste risico's voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. De AID zal in 2009 actief controleren op het gebruik via heterdaadcontroles en daarnaast gerichte bedrijfscontroles uitvoeren in de peren- en de pruimenteelt.

Deze brochure is een uitgave van:

Algemene Inspectiedienst
ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit